

Johann Joachim Schoepffer

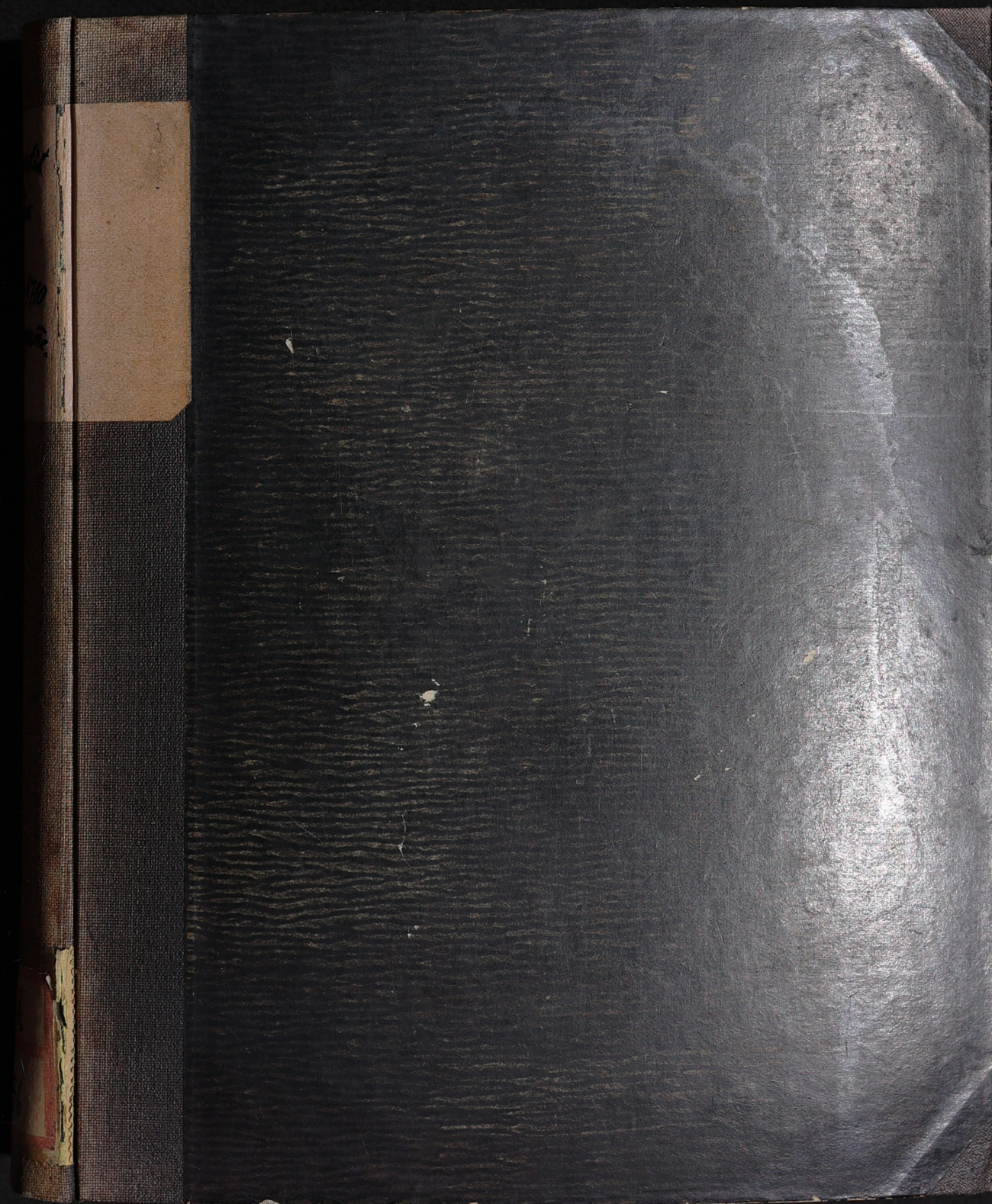
**Ad Ritus, Qvibus ad Magnalia Dei celebranda Inaugurati in primo Pentecostes N.
T. festo fuerunt Apostoli, Pie & religiose considerandos, Omnes Academiae cives
pro officii ratione invitat**

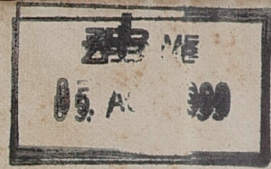
Rostochii: Typis Joh. Wepplingii, [1701?]

<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1838735410>

Druck Freier Zugang

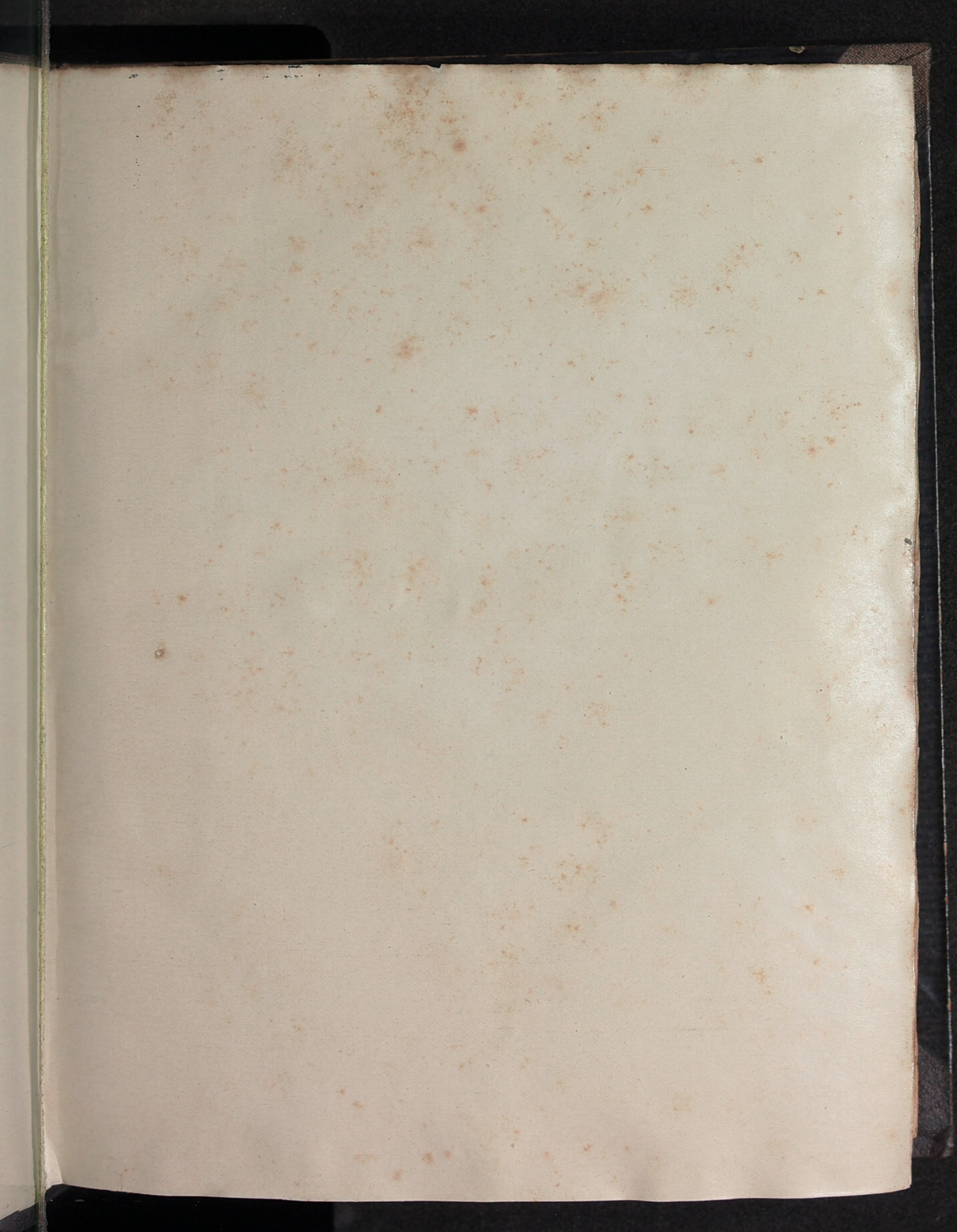

● entsäuert

*Mr. L. h.
2956*

Ad
RITUS,
Quibus ad
MAGNALIA
DEI

celebranda
Inaugurati in primo Penteco-
stes N. T. festo fuerunt

Apostoli,
Pie & religiosè considerandos,
Omnes Academia cives pro officii ratione
invitat

JOHANNES JOACHI-
MUS SCHNEPPER

J.U.D. & PROF. COMES PALATIN. CÆSAR. CON-
SIST. DUCAL. ASSESSOR, FACULT. JURID. PRO-DE-
CANUS ET ACADEMIÆ HODIE

RECTOR.

ROSTOCHII,
Typis JOH. WEPPLINGII, Univ. Typogr.

ec in civili quidem vitâ quâcunque
vel dignitas vel officium validè decenter-
que conferri judicatur, nisi interveniente
quodam ceremoniarum apparatu, & quasi
majestate. Hac enim iis, qui aliis præfici-
untur, quibus jus dicere, quorumque diri-
mere controversias jubentur, necessariam
honoris & obsequii existimationem concu-
liari, absque quâ umbraticum duntaxat &
sine successu foret in alios imperium, ab o-
mnibus non immeritò censetur. Qvis verò eâ de re dubitaret,
cum originem hujus consuetudinis planè Divinam esse, nec supre-
mum cœli terræque monarcham primos hujus mundi reges & impe-
ratores fieri sine unctionis coronationisque ritibus voluerit? Quo
Divinitatis omine exemploque commoti omnium nationum popu-
lorumque principes, quoties suprema ipsis in regna & provincias
potestas collata est, adire eandem, nec exceptis quidem degentibus
in ipsâ barbarie populis, nisi cum quodam ceremoniarum honore,
detrectarunt. Suggestit nobis admodum nuper novum & memo-
rabile ejus rei documentum vicina nobis BORUSSIA. Quæ ibi in
coronando ungendoque FR DERICO TERTIO magnificentia?
Qvis regiarum ædium palatiorumque, quis templorum inusitatus
splendor? Quæ tricliniorum amplitudo & ornatus? Fulgebant uni-
versa laboris nive, argenti luce & flammeâ auri atque electri clarita-
te atque ita intuentium oculos nitore suo præstringebant, ut non-
nunquam ambigui hæere viderentur, interrisne degerent inter
mortales, an in Deorum, quod olim superstitiosè finxerant gen-
tiles, consortio. Nec poterat nec debebat Monarcha novus sine
sacratissimarum ceremoniarum pompâ, sine fufis ad DEUM reli-
giosissimis precibus, sine oblati supremo Numini castissimorum
votorum sacrificiis consecrari. Qui enim vastissimarum regionum
gentiumque imperium supra humeros suos suscipit, quomodo tan-
to oneri sine vocato in auxilium DEO, qui solus superabundanter
agere potest, quicquid vult, supra id, quod humana ratio cogitare
potest, ut sanctiores nos Literæ erudiant, par esse poterit? Nec
in

Handwritten text in red ink, likely a library stamp or ownership mark.

in Ecclesiæ quoque functionibus conferendis, ritus moresque, sacræ rei convenientes, abesse voluit veterum sapientia. Tertius Moïsis liber, quem Hebræa loquendi consuetudine Leviticum vocamus, nos verò Pastorem & Romani Jus Canonicum dicerent, nihil aliud est nisi Rituale sacrum, quo pacto summus Judæorum sacerdos, cæteri que admoti sancto officio antistites & ministri sacris legitime inaugurari debeant, exponens. Et quamquam Servatoris nostri optimi maximique adventu antiquati sunt maiores isti, Christianusque populus innumerorum istorum rituum oneri exemptus, non tamen cessavit novi Testamenti Ecclesia sacrorum suorum præfules honestissimis pulcerrimisque ceremoniis in functiones suas intromittere. Initium ejus rei, intra tamen consuetam sibi simplicitatem, Apostoli fecerunt. Deinde decrecente devotione augmentum sumpsit rituum copia; in eâ verò Ecclesiæ parte, quæ Romani Verojovis dominio obnoxia fuerat, rursus immensa rituum multitudine, in consecrando Pontifice, Episcopis, Prælati, Sacerdotibus, tanquam diluvio quodam Christianorum propemodum cœtus suffocabatur. Ei, qui hujus instituti notitiam desiderat, Ceremoniale & Rituale Romanum consulenda sunt. Magnam quidem rituum partem, dum Ecclesiam ad pristinum nitorem reducere adlaboravit, sustulit LUTHERUS, quique vel superstitionem redolebant vel ineptias, aboliti consensu quodam ubique fuerunt. In reliquis vel plures retinere Ecclesiæ vel pauciores. Qui religionem Reformatam profitentur, etiam mediocri rituum frequentia infensi semper fuere. Jo. Calvinus, eorum facile princeps, in Epistolâ ad Guilielmum Farelum: nuper Philippo, inquit, in faciem non dissimulavi, quin mihi admodum illa ceremoniarum copia displiceret. Videri enim mihi formam, quam tenent, non potui abesse à Judaismo. Cum rationibus instarem, noluit mecum contendere, quin nimium abundarent in ritibus illis, aut ineptiis, aut certò supervacaneis. Sed dicebat, id dandum necessario Canonistarum, qui illis sunt, oblationi. Exprimendum disertis verbis fuerat, qui in Lutheranâ ejus anni, (erat autem seculi XVI. trigessimus & nonus) Ecclesiâ aut inepti viguerint ritus aut supervacanei. Nec enim ita simpliciter fidem merentur aut Calvinus, aut

Calvino tum amicissimus, Melanthon. Tamen non diffitemur, etiam post illud tempus quosdam ritus in Ecclesiâ nostrâ recisos esse: & abolitos; saniusque adeo Calvino Lutherum iudicasse, de quo in eadem Epistolâ Calvinus: *clausula erat, Luthero non magis probari, quas coactus retinisset ceremonias quam Zwinglianorum in illis parsimoniam.* Nec enim negari potest, ritus, si sint moderati, rei, cui ornandæ illustrandæque adhibentur, convenientes, si negotii, circa quod versantur, sanctitatem puritatemque oculis commodè repræsentent, singularem in animis spectantium audientiumque parere venerationem & pectora efficacissime tollere ad cælum, è quo beneficia, in Ecclesiâ celebrata, promanant. Nuda illa, quæ in quibusdam Reformatorum Ecclesiis reperitur & vacua omni exteriorum ceremoniarum adfluxu devotio, nescio quid in se profani, & quod mentem ultra vulgarem sortem non attollat, complectitur. Qui verò in Ecclesiis, cum animarum pastorum ordinari contingit, videt futurum sacri cœtus ministrum in genua coram DEI altari provolutum, Divini Spiritus illapsum præviis ardentissimis totius gregis precibus expectantem, Presbyterorum chorum ordinandi caput manibus obvolvunt, aliaque, quæ ex ordine & decore in isthoc negotio fieri solent, sublato ad cælum animo intuetur, qui fieri potest, ut adstantium pectora otio intra sese torpescant? Quis non totus commoveatur, sanctarumque cogitationum igne exardescat? Quis publicis orationibus suasmet ex intimis suspiriis non jungat? Quis amorem cultumque erga futurum animæ suæ curatorem non induat? Et qui dubitari de salutari huius instituti fructu possit, cum ipsos Christi Apostolos habeat auctores? Qui & manus imposuerunt & ut manus imponendo, aliosque peragendo ritus Ecclesiis idoneos ministros præficerent, disposuerunt. Quid verò dicemus? Præsentis, quod nunc agimus, festi solennitate admonemur, nec DEUM quidem ipsum & mundi Salvatorem, CHRISTUM IESUM, cum primos Evangelii sui præcones in universum mundum emissurus esset, sine ceremoniarum splendore tantum, tamque Augustum ipsis officium commississe. Congregari eos oportebat in unum, fundebantur sociatis viribus preces, deferabatur è cœlo

cælo sonus, ceu ventī vehementis, totamque domum replentis, comparebant divisa in Apostolis lingua, infidebat unicuique Apostolorum Spiritus Sanctus. Bone DEUS, quæ ceremoniarum miracula? Nullus unquam Pontifex, quantumvis μετὰ πολλῆς Φαντασίας in thronum verius suum, quam Spiritus ministerium collocatus, tam stupendis solemnitatibus fuit consecratus. Nemo unus Imperatorum mundi, qui magnificentia suæ splendore ipsi nonnunquam Divinitati dubiam palmam fecerunt, tantā superbiit in adeundo imperio suo ominum honorumque majestate. Congregabatur tota Christianorum, quos universus tum mundus capiebat, multitudo, ne uno quidem forte excepto, unā cum omnibus sacri ministerii totius mundi Candidatis. Diceres universam totius orbis pietatem & omnem divinam sapientiam, præ quā omnis eruditio humana stultitia est, in unum fuisse coactam. Debebat enim Apostoli fieri orbis doctores & sonus Evangelii in omnem exire mundum. Fiebat repente de cælo sonus tanquam ventī vehementis. Irruebat flatus cum impetu quodam in cœnaculum, neque impediri januarum valvarumque obice poterat. Debebat enim Sanctus Spiritus ingenti vi & robore occupare Apostolos, ut & ipsi validi & impetuosī redderentur ad debellandum & subjugandum totum orbem Christo. Replebat ventus ille totam domum, ubi erant sedentes. Debeant enim hoc symbolo ejusdem Spiritus & postea participes reddi, quotquot in Divinis ædibus eadem animorum orationumque conjunctione conventuri essent. Comparebant divisa in Apostolis lingua. Vel quod in singulis Apostolis singula, vel quod singula lingua divisa & quasi in plures linguas multiplicata conspicerentur. Debeant enim lingvis suis Evangelium prædicare omnibus sub sole nationibus, nec unā tantum linguā, seu sermonis genere, sed lingvis populorum universis. Ad quam enim gentem veniebant, ejus linguā expedite loquebantur. Sedebat denique super unumquemque Apostolorum Spiritus Sanctus, cujus pleni reddebantur. Ita apti, ita potentes facti sunt, ad subeundum & consummandum grande illud & nullis antea seculis auditum opus, quo Christianismus in basin suam & perfectionem exsurrexit. Tantīs ceremoniis, tan-

tisque variorum mysteriorum symbolis Apostolorum consecratio
peragebatur, quæ singularia esse & ordinem omnem excedere
oportebat, quia & singulares erant Ecclesiæ tum plantandæ præ-
cones, qui quia munus erudire debebant, quod pauci homines
per naturæ vires efficere non poterant, donorum miraculis instrue-
bantur, ut ad tantum opus idonei efficerentur. Huc nunc con-
vertite cogitationes vestras, optimi Cives. Hæc enim in primo
illo Novi Testamenti, quod Pentecosten vocamus, festo, cuius ho-
die sanctissimam agimus memoriam, in mentem vobis revocantur.
Putatisne, frustra res tantas, quæ illo tempore contigerunt, tam
sedulo tamque sollicitè literarum monumentis consignatas esse?
Adhuc hodie diversis nobis lingvis magnalia sua eloquitur Spiri-
tus Sanctus. Adhuc hodie agit atque movetque venti instar Ecclesiæ
sue ministros, ut igne amoris Divini & notitiâ beneficiorum,
morte nobis Filii sui partorum, nos inflamment. Non discessit
ab Ecclesia, qui olim Apostolorum capita infedit, sanctissimus
DEI Spiritus. Nondum desinit loqui per ministros & doctores,
qui à mundi vanitatibus & seculi profanitate ad sanctissimos nos re-
vocent mores. Expediunt illi quotidie lingvas suas, clamant,
rogant, hortantur: *apparuis gratia DEI salutaris omnibus homi-
nibus, erudiens nos, ut abnegemus impietatem & mundanas concu-
piscencias ac sobriè ac justè & piè vivamus in presenti seculo, expe-
ctantes beatam spem magni DEI.* Redite in vosmetipsos, Cives,
explorete vitam vestram, an sobria illa, an justa fuerit, an pia?
Quot vestrum non in ipsâ meridie, (cum, Apostolo dicente, qui
ebrii sunt, alioquin noctu sint ebrii) toto sæpe agmine temulenti
incesterunt, & non honestatem tantum, quæ ordinem vestrum
deceat, sed ipsam exuerunt rationem? Quot omnis justitiæ obliti
sanguinem truxerunt humanum & ex quavis causâ adversus conci-
ves suos proficientes fœdis invicem injuriis laceraverunt? Quid de
pietate dicam? quam nonnulli vulgi fabulam esse putantes ideo
studiose fugiunt, vitantque, ne de sectario malo, quod Pietismum
vulgò vocant, suspecti reddantur? Hanc impietatem, has munda-
nas concupiscencias deponite. Contemnite vini & cerevisiæ in-
gluviem, ut mentem sobriam adferatis DEO. Exuite affectus in-
humana.

humanos & crudeles, quæ homines convertunt in bestias. Time-
re Divinam Numinis majestatem; id enim initium est omnis sa-
pientiæ, cujus gratiâ in hanc sapientiæ ædem à Parentibus missi
estis. Id vos adhortor, id vos rogo DEI nomine, ne aliquando
de ultimo vestro vel corporis vel animæ exitio ratio mihi sit red-
denda. Imitamini præcipuè populum illum primævum primorum
Christianorum. Congregamini quotidie in sacrum illud cœna-
culum, quod templum vocamus. Ne unus quidem vestrum exe-
sto. Quisquis hoc neglexerit, sancto se Spiritu malitiosè defrau-
dat, quem nemo unquam impunè contempsit. Estote inter sacra
unanimis, non confabulando, non circumcurfitando, non quod
carni vestræ gratum est, spectando, sed auditui Divini verbi &
orationi, ut sacro verbo utar, instando. Cum dies Pentecostes
impletur, ait Lucas, erant omnes unanimiter *ἑνὶ τῷ αὐτῷ*,
in unum. In unum omnes sitis intenti, ut DEO placeatis, non se-
culo. Ad unum omnes scopum contendite, ut è vestigio carnis
vestræ cupiditates crucifigatis, ut seria poenitentia commissa ad-
versus DEUM & magistratum & leges crimina eluatis, ut sancti-
tati studeatis, sine qua nemo videbit DEUM. In id unum omnes
cogitationes vestras, omnia studia, omnia desideria convertite,
ut Spiritus Sanctus capita vestra tanquam preciosissima latissima-
que corona circumcingat. O rem nullo pretio æstimandam! Au-
dite Chrysostomum: Spiritus S. nostræ imaginis est reformator,
mentis perfectio, spiritalis mentalium oculorum nostrorum sol, im-
terni nostri hominis lumen, lucifer in pectoris cœlo, copula unionis no-
stræ in Christo, animarum exultatio, cordis eripudium, lugentium
consolatio, mæstitudinis depositio, mentis requies, sapientiæ com-
municatio, prudentiæ inventio, præscientiæ illustratio. Hoc Pro-
pheta illustrantur, Reges inunguntur, sacerdotes ordinantur, docto-
res declarantur, Ecclesiæ sanctificantur, altaria fundantur, unguen-
tum consecratur, aqua purgantur, demones abiguntur, morbi cu-
rantur. Summe DEUS, quæ miracula, quæ ab uno Spiritu be-
neficial Itane moram trahitis, Amici, ut obstupescendi hujus the-
sauri participes reddamini? Impleat vos DEUS castissimo amore
sui Spiritus & sanctissimo odio hujus mundi! Quod ut fiat, cum
antiqua mecum Ecclesia precamini:

Veni

*Veni creator Spiritus,
Mentes tuorum visita;
Imple superna gratia,
Quae tu creasti pectora.*

*Accende lumen sensibus,
Infunde amorem cordibus
Infirma nostri corporis,
Virtute firmans perpetim.*

*Sit laus Patri cum Filio,
Sancto simul Paraclete,
Nobisque mittat Filius
Charisma sancti Spiritus!*

**Per scriptum ipso Pentecostes festo
A. MDCCI. sub Rectoratus Sigillo.**

Barcode
nicht
vergeben!

21.7.20

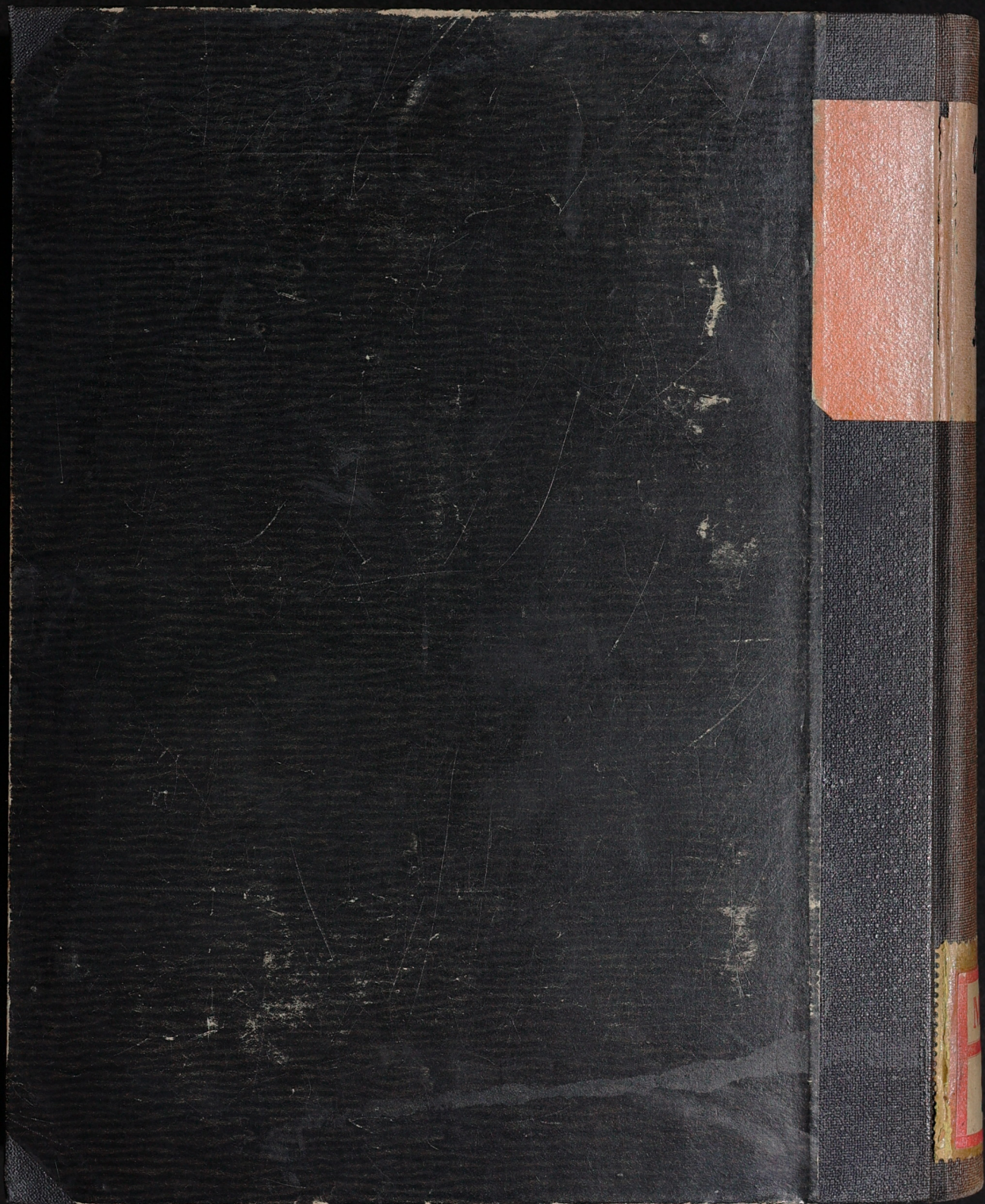
↓

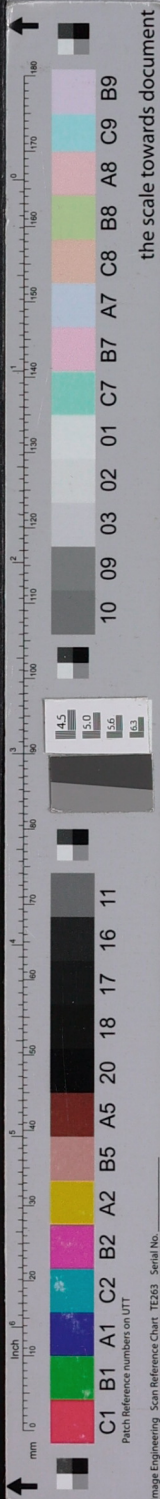
5

33

LBMV Schwerin
004 132 769

the scale towards document

vehementis, totamque domum replentis;
Apostolis lingvæ, insidebat unicuique Apo-
lus. Bone DEUS, quæ ceremoniarum mie-
ram Pontifex, quantumvis *μετὰ πολλῆς*
am verius suum, quam Spiritus ministerium
dis solemnitatibus fuit consecratus. Nemo
indi, qui magnificentiæ suæ splendore ipsi
i dubiam palmam fecerunt, tantâ superbit
io omnium honorumque maiestate. Con-
tianorum, quos universus tum mundus ca-
uno quidem forte excepto, unâ cum o-
i totius mundi Candidatis. Diceres univer-
tem & omnem divinam sapientiam, præ quâ
na stultitia est, in unum fuisse coactam. De-
i fieri orbis doctores & sonus Evangelii in
m. Fiebat repente de cælo sonus tanquam
Irruebat flatus cum impetu quodam in cœ-
ediri januarum valvarumque obice poterat.
Spiritus ingenti vi & robore occupare Apo-
di & impetuosius redderentur ad debellandum
m orbem Christo. Replebat ventus ille to-
nt sedentes. Debebant enim hoc symbolo
ostea participes reddi, quorquot in Divinis
um orationumque conjunctione conventuri
at divise in Apostolis lingvæ. Vel quod in-
gulæ; vel quod singulæ lingvæ divise & qua-
multiplicatæ conspicerentur. Debebant enim
um prædicare omnibus sub sole nationibus,
vâ, seu sermonis genere, sed lingvis populo-
quam enim gentem veniebant, ejus lingvâ
r. Sedebat denique super unumquemque
s Sanctus, cuius pleni reddebantur. Ita apti,
t, ad tubeundum & consummandum grande
eculis auditum opus, quo Christianismus in
tionem exsurrexit. Tantis ceremoniis, tan-
tisque

)(3

isqve